

ІНТЕГРАТИВНІ ФОРМИ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ

У контексті підвищеної складності реформ військової освіти є забезпеченість фінансовими й матеріально-технічними ресурсами військових підрозділів закладів вищої освіти разом з їхньою специфічною регулюючою структурою, що в значній мірі впливає на якість академічної військової освіти. У цьому контексті ми намагаємось дослідити динамічну взаємозалежність між військовою системою вищої освіти і якісною гарантією вищої військової освіти, а також стратегію запропонованих змін у пошуку оптимальних інтегративних педагогічних умов у процесі професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу.

Ключові слова: реформа вищої військової освіти, педагогічні умови, майбутній офіцер запасу, військова освіта, професійна підготовка, військовий фахівець.

Головна мета концепту перетворення вітчизняної військової освіти – досягнення ефективної системи навчання відповідно до необхідності професійної підготовки і розвитку майбутніх військових фахівців в умовах повної сумісності національної військової освіти з військовим освітнім середовищем держав Євроатлантичного безпекового простору.

Українська вища військова освіта на сучасному етапі переживає великі й складні процеси реформ. Протяжність цих явищ доволі тривала в часі у зв'язку з їх глобальністю. Реформи, спрямовані на Євроатлантичну інтеграцію, повинні призвести до змін формату від професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу, зосередженої на кар'єрному зростанні, до напрямку академічного виду вищої військової освіти, з якою підготовленість майбутніх військових фахівців даватиме можливість забезпечувати за необхідністю професійну переконвертацію у військову діяльність, і навпаки.

Процеси навчання і його закономірності розглядали Ю. К. Бабанский, Є. А. Григор'єва, М. А. Данілов, Н. В. Кузьміна, І. Я. Лернер, А. В. Хуторської, В. А. Якунін. Методологічні засади поняття «педагогічні умови» досліджували О. В. Галкіна, М. В. Зверева, А. Литвин, О. Мацейко, В. А. Пермінова. Педагогічні засади професійної підготовки офіцерів запасу у вищих навчальних закладах досліджували О. В. Кустинський, С. М. Морозов. Особливості професійної підготовки офіцерів запасу в специфічних умовах вивчали В. Ю. Артемов, О. О. Безносок, Є. Брижатиї, І. М. Скворок.

Основним ключовим елементом якісної професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах є ефективна взаємодія кваліфікованих військових педагогів посередництвом передачі досвіду набутих знань, умінь і практичних навичок.

Оновленому суспільству потрібні військові фахівці, які можуть самостійно мислити, здатні до самореалізації на основі об'єктивної самооцінки. Таким чином, головною метою професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах стає формування ключових компетенцій для набуття життєво важливих компетентностей.

Такий підхід забезпечить якісну професійну підготовку майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах, здобуття ними теоретичних та практичних знань, умінь та особистісно-орієнтованих компетенцій: проявляти визначеність і наполегливість у постановці бойових задач та здатність взяти на себе відповідальність; приймати обґрунтовані рішення; здатність до безперервного та активного навчання; уміння працювати в команді та в міжнародному контексті; проявляти лідерство, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з широким колом військових фахівців, зокрема найвищої кваліфікації і звань, та громадськості; уміння налагоджувати стосунки з експертами інших галузей знань та ін.).

Актуальність і доцільність дослідження проблеми зумовлені також необхідністю подолання суперечностей, які виникають між:

– необхідністю цілеспрямованої професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах України в педагогічних умовах наставництва, орієнтованого на компетентнісний підхід, та відсутністю відповідного науково-методичного забезпечення в освітньому середовищі вищих навчальних закладів;

– високими вимогами в сучасних Збройних Силах України до підготовки у вищих навчальних закладах висококваліфікованих офіцерів запасу, що складатимуть стратегічний кадровий військовий резерв держави, та неготовністю до здійснення такої діяльності переважної більшості випускників кафедр військової підготовки вищих навчальних закладів за відсутності програм військового лідерства та формального і неформального наставництва;

– зростанням потреби на державному рівні в кадровому військовому резерві, який зорієнтований на розвиток лідерства для досягнення спільних бойових цілей, і недостатньою психолого-педагогічною та методичною підготовкою майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах до застосування означеної компетенції в подальшій професійній діяльності;

– потребами кафедр військової підготовки вищих навчальних закладів виявляти власні ресурси підвищення якості підготовки майбутніх офіцерів запасу в педагогічних умовах Болонського процесу та відсутністю академічних свобод, які передбачають інтернаціоналізацію освіти з урахуванням сучасних вимог військових кваліфікацій євроатлантичного безпекового простору;

– необхідністю впровадження системи організації педагогічних умов форм компетентнісно-орієнтованого наставництва і військового лідерства в процес професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу та відсутністю науково-методичного інструментарію у вищих навчальних закладах щодо осмислення важливості даних феноменів.

Мета статті полягає у виявленні та дослідженні прогресивних інтегративних форм організації педагогічних умов професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах.

Реформа вищої військової освіти передбачає науковий пошук, створення та впровадження сучасних альтернативних педагогічних умов професійної підготовки майбутніх військових фахівців.

Л. О. Петрова зауважує, що військова освіта повинна давати не лише конкретні знання в межах військової сфери, але й формувати цілісний світогляд, заснований на цінностях гуманізму. Саме моральний модус, на думку автора, розкриває духовну синергію військової освіти; розкриває рівень моральної зрілості та індивідуальної відповідальності суб'єктів навчально-виховного процесу, з глибоким усвідомленням одержуваної інформації й осмисленням шляхів їх реалізації на практиці [6, с. 158]. А. Литвин, О. Мацейко зазначають, що педагогічні умови являють собою комплекс спеціально спроектованих генеральних чинників впливу на зовнішні та внутрішні обставини навчально-виховного процесу й особистісні параметри всіх його учасників. Педагогічні умови забезпечують цілісність навчання та виховання в інформаційно-освітньому середовищі навчального закладу відповідно до вимог суспільства та запитів ринку праці, сприяють всебічному гармонійному розвитку особистості та створюють сприятливі можливості для виявлення її задатків, врахування потреб і формування загальнолюдських і професійно важливих якостей, ключових кваліфікацій, загальних і професійних компетенцій [3, с. 56]. Науковою основою педагогічних умов сучасної військової освіти, як стверджує М. І. Науменко, має бути підготовка військових фахівців з високим рівнем професіоналізму, компетентності, інтелектуального розвитку, загальної та військово-професійної культури, здатних з високою ефективністю виконувати поставлені завдання щодо національної безпеки та оборони Вітчизни, до самонавчання, розвитку власної творчої індивідуальності, невтомного, наполегливого самостійного засвоєння нових знань протягом життя, їх примноження, орієнтації в широких потоках різноманітної інформації, прийняття оптимальних рішень у нестандартних ситуаціях, в умовах ризиків та небезпек [4, с. 40]. У контексті наукового пошуку, створення та реалізації нових альтернативних педагогічних умов, В.В. Барішніков, О.К. Неймирок розглядають професійну підготовку майбутніх військових фахівців як переорієнтацію змісту навчального процесу з того, «як потрібно служити», на навчання тому, як потрібно професійно діяти в умовах ведення сучасного бою, з використанням досвіду сучасних війн і збройних конфліктів [1, с. 158].

Тому одним з найважливіших стратегічних напрямів професійної підготовки майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах України є пошук педагогічних умов, орієнтованих на компетентнісний підхід (готовність бути стратегічним кадровим резервом держави, здатність визначати та розв'язувати службово-бойові завдання, які є ключовими для забезпечення стійкого професійного розвитку, що вимагає створення нових системоутворювальних знань і прогресивних військових технологій). Цілі компетентісного підходу досягаються за рахунок педагогічного проектування навчального процесу.

Академічна автономія і свобода у навчанні та дослідженнях

Саме через розширення меж академічної свободи у виборі різних способів педагогічних умов, тобто диференціації навчального процесу, здійснюється нинішня модернізація європейської вищої школи.

Порівнюючи ситуацію в західному та вітчизняному суспільстві, Л. Рижак доходить висновку: «ринкові трансформаційні процеси, що відбуваються в сучасній Україні, демонструють знецінення тих цінностей, які репрезентують спільні соціальні блага, зокрема знання. Їхнє місце заступили ринкові цінності. Індивіди у своїй діяльності керуються доцільністю та успіхом, не відчуваючи потреби в дотриманні моральних, екологічних імперативів, релігійних заповідей. Але це зовсім не означає, що можна нехтувати академічними нормами, справедливими й чесними взаєминами в закладах освіти. Академічні чесноти передбачають, передусім, повагу до особистості, гідність особи, сумлінність у науковій діяльності, етичну поведінку під час виконання своїх обов'язків» [8, с. 34].

У принципах академічної свободи (The Magna Charta Universitatum) Асоціації європейських університетів (EUA) задекларовано, що академічна свобода – це основа для незалежного пошуку істини та стандарт академічних цінностей, відкритих для міжнародного користування, в основі яких лежить унікальне інтегративне сузір'я освіти й науки [5].

Швейцарський культуролог Д. Ружмон зазначає, що в Західній культурі витворено ідеал людської особистості, яка подвійно відповідальна перед своїм покликанням і своєю державою, яка водночас незалежна та зобов'язана, а не лише вільна чи лише заангажована. Ця людина вірна собі, коли вона погоджується на діалог і творчий динамізм. Вона зраджує себе, зраджує творчий геній Європи, коли поступається спокусі зліквідувати один із термінів конфлікту або ж намагається замкнутися у своїх особливостях, або ж коли хоче всім нав'язати їх [9, с. 50].

Інтернаціоналізація освіти

Інтеграція вітчизняної системи вищої військової освіти в європейський освітній простір відповідно до положень Болонського процесу потребує у майбутнього офіцера запасу формування «істинної Європейської свідомості». Це стає можливим в умовах реалізації в національному військовому освітньому просторі Проєкту Європейського Союзу «Erasmus+» (Funded by the Erasmus+ Program of the European Union), коли майбутні офіцери запасу України навчатимуться за вибором у військових академіях 27 країн – членів Європейського Союзу. Україна є країною-партнером (PARTNER-COUNTRY) програми ЕРАЗМУС+ і має можливість брати участь у відкритих конкурсах для всіх країн-партнерів у рамках Міжнародного виміру програми.

Проєкт «Національний Еразмус+ Офіс в Україні» (НЕО) тісно співпрацює з Представництвом ЄС в Україні, забезпечуючи допомогу та підтримку Виконавчому агентству з питань освіти, аудіовізуальних засобів і культури (ЕАСЕА) щодо запровадження в Україні Програм ТЕМПУС, ЕРАЗМУС+ у сфері вищої освіти. НЕО досліджує розвиток вищої освіти в Україні та інших сфер освіти в разі потреби і являється контактним центром для всіх зацікавлених потенційних учасників, бенефіціарів і стейкхолдерів щодо заходів ЕАСЕА і Європейської Комісії у сфері вищої освіти.

Міжнародний компонент ключових напрямів діяльності Програми «Erasmus+ Program of the European Union»: КА-1 (навчальна мобільність), КА-2 (проєкти співпраці), КА-3 (підтримка реформ) [7].

Розвиток програм лідерства

Майбутній офіцер запасу теперішнього часу – швидше одержувач знань з відсутньою практичною готовністю до їх передачі. Має цілком достатній обсяг знань у межах академічної та військової готовності, але поза стилем лідерства. Варто пам'ятати, що процес становлення і стан лідера завжди спрямований на мету, а ситуація під назвою «процес заради процесу» – це шлях до демотивації, до підміни понять, і, нарешті, це шлях до бюрократизації та втрати конкурентних переваг. Як процес розвиток лідера здійснюється як «розгортання» вже наявних, але «згорнутих» до пори властивостей даної цілісності, або «зародження» і становлення нових властивостей. Як стан розвиток лідера проявляється в процесі діяльності, спрямованої на виникнення якісно нових стабільних емоцій, в результаті чого відбувається якісна зміна і оновлення всієї цілісності особистості.

Прогресивність розвитку лідера виявляється у спрямованості особи не лише на зовнішній успіх, але й на задоволеність процесом професійної діяльності, усвідомлення ступеня його суспільної значимості, позитивного соціального прояву.

Важливою рисою, без якої мало шансів стати лідером, є драйв. Бути драйвовим важливо для лідера в бізнесі, у військовій сфері, в університеті, враховуючи, що контексти й організаційна культура можуть відрізнятися. Наприклад, бізнес є більш результатоорієнтований, а державні структури – процесноорієнтовані. Також можуть різнитися базові знання, адже написати державну програму і розробити бізнес-план із продажів – це два тотально різні навички. А ще масштаби завдань, які повинен вирішувати лідер, залежать від кількості людей, на яку поширюється його діяльність. Тобто лідери, залежно від масштабів, повинні обирати різні моделі роботи, але при цьому зберігати універсальні лідерські якості.

Розвиток програм наставництва

Саме практика наставництва, або менторингу (від лат. mentor – вихователь, керівник) сьогодні сприймається науковцями як ефективний соціальний інститут професійної адаптації в освітній галузі. Для цього важливим під час проєктування педагогічних умов будь-якої професійної підготовки є дотримання принципу: учити потрібно не дисципліні, а спеціальності.

В. В. Грицанюк стверджує, що наставники – це, як правило, більш освічені та досвідчені люди, які не ставлять себе в позицію домінування над іншими, але вихованець отримує підтримку, терпіння, ентузіазм, натхнення до нових досягнень. Наставники дають нові ідеї, думки, відкривають перспективи, а найголовніше – прищеплюють соціальні цінності та норми, використовуючи які, вихованець зможе соціалізуватися та влаштувати своє життя [2, с. 47].

О. Семенов розглядає наставництво як мікропедагогіку педагога-наставника і його відкритого середовища, в якому досвідчений фахівець представляє і власним прикладом допомагає формувати зразки моделей поведінки, особистісної позиції, навчає «читати» і «тлумачити» пізнавальні контексти, транслює приклади засвоєння культурних норм і цінностей, передає ціннісні установки у формуванні стилю мислення у вихованця. Особистісно-професійний розвиток, саморозвиток, самореалізація особистості залежать від особистості педагога-наставника, котрий уміло супроводжує, скеровує, динамізує процес адаптації до вимог професії, до самопізнання і саморозвитку особистостей як самодостатніх й успішних у національному і глобальному просторі. Багатогранність і багатовимірність наставництва характеризується інтелектуально-етичною системою цінностей, які визначають професійну діяльність, що ґрунтується на педагогічно адаптованому досвіді пізнавальної діяльності, культури високої духовності і моралі, особливої поведінки і спілкування, високої якості праці та відповідальності за її результати [10, с. 46].

Наставництво, продовжує автор, – це побудована на андрагогічних засадах мистецько-педагогічна дія, взаємодія, критеріями якої є самобутність, демократичність, діалогічність, дослідництво, лідерство, соціальна спрямованість, співробітництво, з важливими атракцією, асертивністю і фасцинацією особистості наставника, його духовної константи і морально-етичною максимом поведінки. Йдеться про мовленнєвий

магнетизм, уміння викликати емоційно-почуттєвий відгук у реципієнтів, створюючи біля себе емоційне біополе із загостреним відчуттям відповідальності, повсякчасної готовності поділитися знаннями та досвідом для того, щоб цей світ став досконалішим і розумнішим. Рефреном через наставництво проходить ідея людини патріотичної [10, с. 49].

Висновки. Професійна підготовка майбутніх офіцерів запасу у вищих навчальних закладах буде ефективною за умови впровадження в систему військової освіти інтегративних форм педагогічних умов, з метою ефективного впливу на профільну підготовку майбутніх офіцерів запасу, що сприятиме формуванню компетентнісного підходу військового фахівця для вирішення завдань у процесі майбутньої військово-професійної діяльності.

Для реалізації цих завдань у життя необхідно створити такі умови, за яких майбутні офіцери запасу не будуть пасивними слухачами, а будуть брати активну участь у процесі набуття знань, у результаті чого й будуть формуватися ключові компетенції. Процес повинен відбуватися відповідно до потреб особистості та індивідуальних можливостей разом зі зростанням самостійності та творчої активності. Це вимагає організації педагогічних умов відповідно до здібностей, здатності до навчання, таланту індивіда. Необхідна переорієнтація на створення можливості кожному стати самим собою. У вищому навчальному закладі основи цих змін закладаються безпосередньо під час навчального процесу.

Сьогодні вже неможливо навчати традиційно: в центрі навчально-виховного процесу має бути студент. Від його творчої активності на навчальному занятті, вміння доказово міркувати, обґрунтовувати свої думки, вміння спілкування залежить успіх у свідомому опануванні освітньо-кваліфікаційного рівня. Традиційно студент виступає в ролі «об'єкта» навчання, він отримує певну інформацію, матеріал від викладача і повинен засвоїти та відтворити її. З використанням інтегративних форм організації педагогічних умов у процесі професійної підготовки майбутній офіцер запасу, вступаючи в діалог із викладачем, виконує певні творчі завдання і виступає «суб'єктом» навчання, навчаючись вмінню критично мислити, вирішувати складні проблеми на основі аналізу ситуації та відповідної інформації, зважувати альтернативні погляди, думки, приймати продумані рішення, брати участь у дискусіях, спілкуватися з іншими людьми.

Запропоновані у статті форми організації педагогічних умов професійної підготовки, спрямовані на формування і розвиток ключових компетенцій у майбутніх офіцерів запасу, можуть бути якісно реалізовані в умовах дидактичної єдності академічної теорії вищого навчального закладу і в процесі реальної практичної діяльності. Інтенсивність зв'язку може бути різною залежно від виду професійної діяльності. Цей дидактичний принцип є також передумовою для розвитку здатності до постійної адаптації в умовах безперервного науково-технічного, технологічного, економічного, оборонно-безпекового розвитку.

Використана література:

1. Барішніков В. В. Шляхи вдосконалення підготовки офіцерів запасу в Україні / В. В. Барішніков, О. К. Неймирок // Системи обробки інформації. – 2015. – Вип. 8. – С. 158–161.
2. Грицанюк В. В. Наставництво як форма підготовки дітей-сиріт до самостійного життя / В. В. Грицанюк // Соціальна робота в Україні: теорія і практика. – 2016. – № 3–4. – С. 44–51.
3. Литвин А. Методологічні засади поняття «педагогічні умови» / А. Литвин, О. Мацейко // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2013. – № 4. – С. 43–63.
4. Науменко М. І. Управління якістю військової освіти: теорія, методологія, практика / М. І. Науменко, Ю. І. Приходько // Наука і оборона. – 2009. – № 1.
5. Обсерваторія «Magna Charta Universitatum» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.magna-charta.org/magna-charta-universitatum>
6. Петрова Л. О. Моральність як ціннісний модус військової освіти / Л. О. Петрова // Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил. – 2014. – Вип. 4. – С. 157–159.
7. Проєкт Європейського Союзу «Національний Еразмус+ Офіс – Україна та Національна команда експертів з реформування вищої освіти» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html>
8. Рижак Л. Євроінтеграція вищої освіти України: аксіологічний вимір / Л. Рижак // Вісник Львівського націонал. ун-ту ім. Ів. Франка. – Філософські науки. – 2008. – Вип. 11. – С. 27–37.
9. Ружмон Д. Європа у грі. Шанс Європи. Відкритий лист до європейців / Д. Ружмон. – Львів : Б. в., 1998. – 277 с.
10. Семенов О. Наставництво в науці і освіті дорослих / О. Семенов // Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер. : Педагогічні науки. – 2017. – Вип. 152. – С. 46–51.

References:

1. Baryshnikov V. V., Neimyrok O. K. (2015), Shliahy vdoskonalennia pidhotovky oficeriv zapasu v Ukraini [Ways to improve the training of reserve officers in Ukraine], Information processing systems, vol. 8, pp. 158–161.
2. Grycanyuk V. V. (2016), Nastavnyctvo yak forma pidhotovky ditey-syrit do samostiynoho jyttia [Mentorship as a form of preparation of orphan children for independent living], Social Work in Ukraine: Theory and Practice, No. 3-4, pp. 44-51.
3. Lytvyn A. (2013), Metodolohichni zasady poniattia «pedahohychni umovy» [Methodological foundations of the concept of «pedagogical conditions»], Pedagogy and psychology of professional education, No. 4, pp. 43-63.
4. Naumenko M. I. (2009), Upravlinnia yakistiu viyskovoї osvity: teoriya, metodolohiya, praktyka [Management of the quality of military education: theory, methodology, practice], Science and Defense, No. 1.

5. Observatory «Magna Charta Universitatum», Available at: <http://www.magna-charta.org/magna-charta-universitatum>. [Accessed 27 April 2018].
6. Petrova L. O. (2014), *Moralist yak cinnisnyi modus viyskovoї osvity* [Morality as a Valuable Modus of Military Education], Collection of scientific works of Kharkiv University of Air Forces, vol. 4, pp. 157–159.
7. Project of the European Union «National Erasmus + Office - Ukraine and National Team of Experts on Higher Education Reform», Funded by the Erasmus+ programme of the European Union, Available at: <http://erasmusplus.org.ua/pro-nas.html>. [Accessed 27 April 2018].
8. Ryjak L. (2008), *Yevrointehraciya vyshchoї osvity Ukrainy: aksiolohichnyi vymir* [Eurointegration of higher education in Ukraine: axiological dimension], Bulletin of the Ivan Franko National University, vol. 11, pp. 27-37.
9. Rougemont D. (1998), *Yevropa u hri. Shans Yevropy. Vidkryti lyst do yevropeiciv*. Per. S franc. Yarema Kravec, Yaryna Ivaniv [Europe in the game. Chance of Europe. Open Letter to Europeans. Trans. from Eng.], Lviv: B. v., 277 p.
10. Semenog O. (2017), *Nastavnyctvo v nauci I osviti doroslyh* [Mentoring in science and adult education], Scientific notes of the Volodymyr Vynnychenko Kirovograd State Pedagogical University, vol. 152, pp. 46-51.

Смирнов С. В. Интегративные формы педагогических условий профессиональной подготовки будущих офицеров запаса

В контексте повышенной сложности реформ военного образования есть обеспечение финансовыми и материально-техническими ресурсами воинских подразделений заведений высшего образования вместе с их специфической регулирующей структурой, что в значительной мере влияет на качество академического военного образования. В этом контексте мы пытаемся исследовать динамическую взаимозависимость между военной системой высшего образования и качественной гарантией высшего военного образования, а также стратегию предложенных изменений в поиске оптимальных интегративных педагогических условий в процессе профессиональной подготовки будущих офицеров запаса.

Ключевые слова: реформа высшего военного образования, педагогические условия, будущий офицер запаса, военное образование, профессиональная подготовка, военный специалист.

Smirnov S. V. Integrated forms of pedagogical conditions of professional training of future officers of the reserve

In the context of the increased complexity of the reforms in military education, there is provision of financial and material-technical resources for military units of institutions of higher education along with their specific regulatory structure, which significantly affects the quality of academic military education. In this context, we are trying to explore the dynamic interdependence between the military system of higher education and the qualitative guarantee of higher military education, as well as the strategy of the proposed changes in the search for optimal integrative pedagogical conditions in the training of future reserve officers.

Key words: reform of higher military education, pedagogical conditions, future reserve officer, military education, vocational training, military specialist.

УДК 373.5.091.12.011.3-051:51:[373.5.016:51]

Соколенко Л. О.

«НАУКОВІ ОСНОВИ ШКІЛЬНОГО КУРСУ МАТЕМАТИКИ» ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЧАСТИНА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

У статті обґрунтована роль навчальної дисципліни «Наукові основи шкільного курсу математики», яка відноситься до дисциплін професійної і практичної підготовки студентів спеціальності 014.04 «Середня освіта (Математика)». Розглянуто історію навчання даного курсу в Чернігівському державному педагогічному інституті імені Т. Г. Шевченка, а також сучасний підхід до її навчання магістрантів природничо-математичного факультету, фізико-математичного відділення Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.

Зокрема, представлена інформація про зміст курсу (теми, що входять до складу трьох змістових модулів). Обґрунтовано, що найбільш вдалою організаційною формою проведення занять є семінар-розв'язання проблемних завдань. Як приклад представлено матеріал, який одержують студенти з метою підготовки до заняття на тему «Наукові основи змістової лінії «Рівняння і нерівності» шкільного курсу математики». Він складається з теми, мети та завдань заняття, змістової структури теми. Зроблено класифікацію запитань та завдань, призначених для проведення занять та самостійного опрацювання студентами. Наведено приклади запитань та завдань репродуктивного, реконструктивного та творчого характеру по обраній темі заняття.

Ключові слова: професійна підготовка, вчитель математики, наукові основи шкільного курсу математики, математична логіка, рівняння, нерівність, предикат.

Проблема професійної підготовки вчителя математики на даному етапі залишається досить актуальною, оскільки математична освіта має особливе значення в системі загальної освіти.

До складників системи професійної підготовки вчителя математики відносять: *змістовий* (оволодіння спеціальними математичними знаннями); *технологічний* (оволодіння прийомами та методами навчання математики); *особистісний* (наявність особистісних якостей, необхідних для фахівця зазначеної професії) [14, с. 125].